

**KRÁTKODOBÝ REALIZAČNÍ PLÁN
PRO OBLAST RIZIKOVÉHO
CHOVÁNÍ, ZÁVISLOSTÍ
A ZÁVISLOSTNÍHO CHOVÁNÍ
JIHOMORAVSKÉHO KRAJE
NA OBDOBÍ 2022 – 2023
- aktualizace pro rok 2023**

KONKRETIZACE CÍLŮ A OPATŘENÍ PRO JEDNOTLIVÉ
OBLASTI „STRATEGIE JIHOMORAVSKÉHO KRAJE
PRO OBLAST RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ, ZÁVISLOSTÍ
A ZÁVISLOSTNÍHO CHOVÁNÍ NA OBDOBÍ 2020 –
2028“, FINANCOVÁNÍ

Obsah

KRÁTKODOBÝ REALIZAČNÍ PLÁN PRO OBLAST RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ, ZÁVISLOSTÍ A ZÁVISLOSTNÍHO CHOVÁNÍ JIHOMORAVSKÉHO KRAJE NA OBDOBÍ 2022–2023	1
1.1 Oblast primární prevence.....	4
1.2 Oblast léčby, resocializace a Harm reduction (dále HR) = snižování rizik spojených s užíváním návykových látek	5
1.3 Oblast informačního a vzdělávacího systému v prevenci na krajské i centrální úrovni ..	6
1.4.1. Financování dotačního programu „Preventivní programy škol“	7
1.4.2. Podpora činnosti metodiků prevence PPP	7
1.4.3. Financování stávající sítě služeb prevence a léčby závislostí dle návrhu finanční podpory zabezpečení této sítě v Jihomoravském kraji	8

„Krátkodobý realizační plán pro oblast rizikového chování, závislostí a závislostního chování Jihomoravského kraje na období 2022-2023“ (dále jen plán) vychází a navazuje na „Krátkodobý realizační plán pro oblast rizikového chování, závislostí a závislostního chování Jihomoravského kraje na období 2020-2021“.

Od roku 2020 došlo k zajištění financování adiktologických služeb ze dvou míst – odboru protidrogové politiky (ÚV ČR) a Ministerstva práce a sociálních věcí ČR. Financování a správa dotačních titulů byly převedeny z ministerstev školství, zdravotnictví a spravedlnosti na Úřad vlády ČR, kvůli zvýšení efektivity a transparentnosti financování projektů a dalších aktivit integrované protidrogové politiky ze státního rozpočtu. Současně došlo ke sjednocení podmínek pro udělování dotací ze státního rozpočtu a k zajištění rovného přístupu pro všechny žadatele. Mezi další změny započítáváme i aktuální ekonomickou situaci v ČR, změny v chování cílových skupin či změny v oblasti návykového chování a epidemiologickou situaci. V oboru vzniká síť krajských adiktologických ambulancí pro dospělé pacienty/klienty, probíhá reforma péče o duševní zdraví, vznikla nová typologie adiktologických služeb apod. Z centrální úrovně se připravuje tvorba koncepčního dokumentu, který by definoval síť adiktologických služeb, jejich dostupnost a zajištění jejich financování. Období 2020-2021 bylo poznamenáno krizí v souvislosti s pandemií Covid-19, která ovlivnila fungování celé řady služeb a projektů. V primární prevenci, především ve školách, či v ambulantních programech řada organizací přešla na on-line prostředí. Vzniklo nové kontaktní centrum pro bezdomovce-alkoholiky v městě Brně, zcela ojedinělý projekt v celé republice. I další služby musely přizpůsobit své poskytované služby nelehké situaci a zvýšeným nárokům na testování klientů, rozdávání ochranných pomůcek, organizování dobrovolníků, nákupu desinfekcí a ochranných pomůcek apod.

Při tvorbě plánu, definování cílů a jednotlivých konkrétních aktivit vychází z mapování situace v Jihomoravském kraji, z výročních zpráv o stavu protidrogové politiky JMK za dané kalendářní roky, drogové situace ve městě Brně, aktuálních potřeb poskytovatelů adiktologických služeb a poskytovatelů programů specifické primární prevence, v neposlední řadě i z reálných a realisticky pojatých možností kraje, včetně možností finančních. Pro stanovené dvouleté období je hlavním cílem udržet a doplnit stávající síť služeb prevence a léčby závislostí v Jihomoravském kraji, finančně ji zabezpečit a naplňovat potřeby obyvatel kraje především v oblasti ochrany veřejného zdraví a veřejného pořádku před vlivy, případně škodami, které závislostní chování způsobuje.

Plán rozvíjí „Strategii Jihomoravského kraje pro oblast rizikového chování, závislostí a závislostního chování na období 2020-2028“ a je nástrojem pro její implementaci. Jednotlivé aktivity, hlavní

a specifické cíle jsou zde podrobně definovány. Součástí je i návrh finanční podpory zabezpečení sítě služeb prevence a léčby závislostí v Jihomoravském kraji.

V roce 2023 bude realizace jednotlivých aktivit vyhodnocena a na základě vyhodnocení bude následující dvouletý Krátkodobý realizační plán pro oblast rizikového chování, závislostí a závislostního chování Jihomoravského kraje i návrh finanční podpory zabezpečení sítě služeb prevence a léčby závislostí v Jihomoravském kraji opět podle potřeby zaktualizován.

1.1 Oblast primární prevence

Specifický cíl	Posílení plošného systému primární prevence v Jihomoravském kraji a zajištění realizace základních kvalitních programů primární prevence v JMK, analýza potřeb
-----------------------	---

Aktivita 1	Aktualizovat Mapu služeb primární prevence rizikového chování u dětí a mládeže
Gestor	Protidrogový koordinátor a školský koordinátor prevence JMK, NNO realizující programy PP, protidrogoví koordinátoři z obcí s rozšířenou působností, metodici prevence PPP
Výstupy	Aktuální Mapa služeb PP v JMK, aktualizovaný adresář služeb primární prevence v Jihomoravském kraji
Termín	průběžně
Výsledky	Zvýšení informovanosti široké veřejnosti o poskytovaných službách

Aktivita 2	Finančně podporovat realizaci preventivních programů primární prevence ve školách a školských zařízeních v kraji a podporovat výměnu zkušeností s nimi a přenos dobré praxe
Gestor	Protidrogový koordinátor a školský koordinátor prevence JMK, člen Rady JMK zodpovědný za oblast prevence, Pedagogicko-psychologické poradny v Jihomoravském kraji, poskytovatelé preventivních programů ve školách na území JMK
Výstupy	Počet podpořených programů primární prevence ve školách a školských zařízeních v kraji – zpráva a hodnocení dotačního programu „Preventivní programy škol“, konference k výměně zkušeností s realizací preventivních programů ve školách a školských zařízeních
Termín	Trvale, vyhodnocení dotačního programu vždy k 1.9. kalendářního roku, uspořádání konference vždy do 1.12. kalendářního roku
Výsledky	Iniciace a zahájení nebo rozvinutí programů specifické primární prevence rizikového chování ve školách Jihomoravského kraje, výměna zkušeností s realizací preventivních programů ve školách a školských zařízeních a přenos dobré praxe

Aktivita 3	Podporovat činnost metodiků prevence PPP v oblasti prevence rizikového chování
Gestor	Jihomoravský kraj
Výstupy	Zajištění specifické primární prevence ve školách a školských zařízeních, realizace preventivních programů v celé šíři sociálně patologických jevů, opatření a koordinace školních metodiků prevence
Termín	Průběžně
Výsledky	Plošné systémové pokrytí specifické primární prevence ve školách a školských zařízeních v oblasti prevence rizikového chování v Jihomoravském kraji

Aktivita 4	Mapovat výskyt rizikového chování dětí a mládeže a podporovat jednotný systém výkaznictví umožňující sběr dat ve školách a školských zařízeních v oblasti prevence rizikového chování
Gestor	Školský koordinátor prevence Jihomoravského kraje
Výstupy	Přehled o rizikovém chování dětí a mládeže ve školách a školských zařízeních a jednotné výkaznictví dat o realizovaných aktivitách specifické i nespecifické primární prevence ve

	školách a školských zařízeních v Jihomoravském kraji, které napomáhají k zacílení preventivních aktivit nejen u specifické primární prevence, ale i u prevence sekundární a terciární.
Termín	Trvale, souhrn vykazovaných dat vždy k 31.10. kalendářního roku
Výsledky	Zacílené preventivní aktivity ve školách a školských zařízeních dle vyskytujících se aktuálních sociálně patologických jevů. Evidence typů a míry rizikového chování ve školách Jihomoravského kraje za daný školní rok.

1.2 Oblast léčby, resocializace a Harm reduction (dále HR) = snižování rizik spojených s užíváním návykových látek

Specifický cíl	Zajištění základní sítě služeb léčby, resocializace a Harm reduction uživatelů návykových látek a závislostního chování v JMK. Zvyšování kvality života klientů, uživatelů drog, alkoholu, tabáku a gamblerů, prostřednictvím vyváženého léčebného a léčebně rehabilitačního systému pro uživatele všech typů návykových látek a závislostního chování a pro jejich rodiče i blízké. Souborem specifických přístupů snižovat potencionální rizika všech typů návykových látek a závislostního chování a dále snižovat ekonomické, zdravotní a sociální dopady jejich užívání na jedince a společnost.
-----------------------	--

Aktivita 1	Udržet a finančně podporovat stávající programy léčby, resocializace a HR fungující v Jihomoravském kraji
Gestor	Protidrogový koordinátor a školský koordinátor prevence JMK, OŠ KrÚ JMK, OZ KrÚ JMK, OSV KrÚ JMK, člen Rady JMK zodpovědný za oblast protidrogové politiky, poskytovatelé služeb v oblasti léčby a resocializace
Výstupy	Počet podpořených programů léčby a resocializace v kraji - součást výroční zprávy protidrogové politiky JMK za daný rok, výroční zprávy NMS o stavu drogové scény v ČR
Termín	Trvale, vždy k 01.06. kalendářního roku
Výsledky	Dostupnost sítě služeb zaměřených na oblast léčby, resocializace a HR pro uživatele návykových látek a závislostního chování

Aktivita 2	Aktualizovat a doplňovat síť služeb prevence a léčby závislostí a závislostního chování v Jihomoravském kraji
Gestor	Protidrogový koordinátor a školský koordinátor prevence JMK, poskytovatelé služeb v oblasti léčby, resocializace a HR
Výstupy	Aktuální síť služeb prevence a léčby závislostí a závislostního chování (upravená dle potřeb praxe, doplněná o chybějící programy, včetně finančního krytí)
Termín	Průběžně
Výsledky	Zajištění základních existujících služeb na regionální, krajské i nadregionální úrovni pro uživatele návykových látek a závislostního chování

Aktivita 3	Zvýšit kvalitu a efektivitu zdravotní péče, sociálních služeb a služeb HR pro uživatele návykových látek a závislostního chování a jejich blízké, služby poskytovat v souladu se standardy péče o drogově závislé.
Gestor	Protidrogový koordinátor JMK, poskytovatelé služeb léčby a resocializace
Výstupy	Počet podpořených programů léčby, resocializace a HR v kraji, které mají certifikát kvality
Termín	průběžně
Výsledky	Zkvalitnění služeb pro uživatele návykových látek a závislostního chování

1.3 Oblast informačního a vzdělávacího systému v prevenci na krajské i centrální úrovni

Specifický cíl	<i>Informační a vzdělávací systém v oblasti prevence rizikového chování u dětí a mládeže a v oblasti léčby, resocializace a HR</i>
-----------------------	---

Aktivita 1	Organizovat metodické porady metodiků prevence PPP, školních metodiků prevence, nestátních neziskových organizací, státních institucí a obcí III. stupně
Gestor	Protidrogový koordinátor a školský koordinátor prevence JMK, manažer prevence kriminality JMK, Policie ČR, Krajská hygienická stanice, Zdravotní ústav, další instituce
Výstupy	Pravidelné porady, nejméně 1x ročně
Termín	Průběžně
Výsledky	Přenos informací na vertikální a horizontální úrovni

Aktivita 2	Realizovat tematické semináře v oblasti specifické primární prevence, léčby, resocializace a HR
Gestor	Protidrogový koordinátor a školský koordinátor prevence JMK, manažer prevence kriminality JMK, krajský koordinátor pro národnostní menšiny, KHS, Policie ČR, OSPOD, NNO a další
Výstupy	Tematické semináře pro metodiky prevence PPP, školní metodiky prevence, pro kontaktní pracovníky obcí III. stupně JMK, poskytovatele služeb v oblasti léčby, resocializace a HR a realizující programy primární prevence rizikového chování dětí a mládeže
Termín	Průběžně
Výsledky	Počet uskutečněných seminářů Zlepšení právního vědomí pedagogů a profesionálního přístupu při řešení problematiky prevence rizikového chování ve školách a školských zařízeních Zlepšení právního vědomí ostatních subjektů zabývajících se prevencí a jejich profesionálního přístupu při řešení dané problematiky

Aktivita 3	Posílit obousměrný přenos informací na úrovni celonárodní a krajské
Gestor	Jihomoravský kraj, protidrogový koordinátor a školský koordinátor prevence JMK, ve spolupráci s Radou vlády pro koordinaci protidrogové politiky
Výstupy	Účast zástupců Jihomoravského kraje na jednáních na národní úrovni, prezentace protidrogové politiky kraje navenek, přenos informací z národní úrovně na krajskou prostřednictvím metodických porad nebo e-mailově apod., účast zástupců resortů na pracovních setkáních na krajské i regionální úrovni
Termín	Průběžně, nejméně 1x ročně
Výsledky	Zvýšení informovanosti garantů národní úrovně o místních specifikách a potřebách ve smyslu možností ovlivňování protidrogové politiky na národní úrovni (prostřednictvím zapojování se do obhajoby krajských projektů v dotačních řízeních, připomínkování zásadních dokumentů, zapojením kraje do pracovních a poradních orgánů na celostátní úrovni atd.), větší informovanost poskytovatelů služeb a preventistů v regionech kraje, větší informovanost odborné i laické veřejnosti

1.4 Financování prevence

1.4.1. Financování dotačního programu „Preventivní programy škol“

Program „Preventivní programy škol“ je určen na podporu preventivních programů ve školách a školských zařízeních směřujících k iniciování a zahájení nebo rozvinutí programů specifické primární prevence rizikového chování a v neposlední řadě i vzdělávání učitelů v této oblasti.

Dotační program „Preventivní programy škol“ je vyhlášený každoročně Jihomoravským krajem. Od roku 2022 s minimální alokací 2.500.000 Kč.

Název programu	Výše finanční podpory
„Preventivní programy škol“	2.500.000 Kč

1.4.2. Podpora činnosti metodiků prevence PPP

Pedagogicko-psychologické poradny (dále jen PPP) patří mezi specializovaná poradenská pracoviště ve školství. Disponují odborným zázemím v oblasti primární prevence. Jsou jedním z článků plošného systému primární prevence a síťového propojení aktérů primární prevence v JMK. PPP zajišťují prostřednictvím metodika prevence primární prevenci ve školách a školských zařízeních, realizaci preventivních programů nebo opatření a koordinaci školních metodiků prevence v Jihomoravském kraji. Vzhledem k tomu, že se jedná o zajištění prevence v celé šíři sociálně patologických jevů (např. záškoláctví, šikanování, užívání návykových látek, patologické hráčství, virtuální drogy, poruchy příjmu potravy - bulimie, anorexie, domácí násilí, týrání a zneužívání dětí a další), vyžaduje tento rozsah preventivních aktivit realizaci nadstandardních činností. PPP tyto činnosti vykonávají směrem k žákům, studentům, pedagogům, rodičům a širší veřejnosti.

Odbor školství má zájem udržet kvalitu zavedeného systému nadstandardní činnosti metodiků prevence PPP a tím zajistit realizaci preventivních aktivit v oblasti prevence sociálně patologických jevů ve školách a školských zařízeních. Jedná se o plošné a systémové pokrytí primární prevence v Jihomoravském kraji prostřednictvím PPP, které působí v každém okrese JMK.

Jihomoravský kraj podporuje činnost metodiků prevence PPP každoročně finanční částkou ve výši minimálně 600.000 Kč.

Název programu	Výše finanční podpory
Příspěvek na podporu činnosti metodiků prevence PPP v oblasti školství	600.000 Kč

1.4.3. Financování stávající sítě služeb prevence a léčby závislostí dle návrhu finanční podpory zabezpečení této sítě v Jihomoravském kraji

Finanční návrh vychází z osvědčených služeb a projektů dlouhodobě podporovaných Jihomoravským krajem. Původní Minimální síť zařízení v protidrogové oblasti Jihomoravského kraje byla definována již v letech 2002-2003 dle jasně stanovených kritérií (v oblasti specifické primární prevence dle počtu žáků ZŠ a SŠ v JMK, v oblasti kontaktních a poradenských služeb dle počtu obyvatel JMK a v oblasti léčby a resocializace dle počtu obyvatel ČR). Od roku 2006 byla vyčleněna z rozpočtu Jihomoravského kraje finanční částka ve výši 8.500.000 Kč a od roku 2011 ve výši 9.000.000 Kč na „Dotační program pro oblast protidrogových aktivit“, jehož prostřednictvím probíhala finanční podpora sítě služeb prevence a léčby závislostí (dále jen „síť“). V průběhu celého období docházelo v rámci sítě ke zrušení, aktualizování, transformování a vzniku nových služeb a programů až do nynější podoby sítě.

Ve specifické primární prevenci ve školním prostředí působí řada certifikovaných či necertifikovaných státních i nestátních organizací. Jihomoravský kraj v rámci Dotačního programu pro oblast protidrogových aktivit podporuje certifikované programy nestátních organizací. Poskytovatelé - Společnost Podané ruce o.p.s., organizace Hope4kids, z.s. - Etické dílny s širokou nabídkou programů specifické primární prevence a organizace Na počátku, o.p.s. s programem pro základní školy „Pro život“.

Nízkoprahové kontaktní a terénní služby jsou v kraji zabezpečeny ve všech 7 okresech. Na území Jihomoravského kraje je provozováno 7 kontaktních center a 8 terénních programů. V Brně poskytují služby Společnost Podané ruce o.p.s. a DROM p.o., na Blanensku, Vyškovsku a Znojensku organizace Společnost Podané ruce o.p.s., na Kyjovsku organizace Charita Kyjov a na Břeclavsku a Hodonínsku Diecézní charita Brno.

V Brně jsou poskytovány i služby ambulantního typu, z poskytovatelů je to nestátní nezisková organizace Společnost Podané ruce o.p.s. a nestátní zdravotnické zařízení Remedis, s.r.o.

S celorepublikovou působností fungují léčebná rezidenční zařízení a programy následné péče. Kraj dlouhodobě finančně podporuje terapeutické komunity Společnosti Podané ruce o.p.s. a Kroku Kyjov, z.ú. a programy následné péče Společnosti Podané ruce o.p.s., Kroku Kyjov, z.ú., LOTOSu – doléčovací centrum, o.p.s. a Renadi o.p.s.

Společnost Podané ruce o.p.s. provozuje protidrogové služby ve vězeňství ve vazební věznici Brno, věznicích Rapotice, Kuřim, Znojmo, Světlá nad Sázavou, Ostrov nad Ohří, Opava, Břeclav, Příbram a Karviná.

Dotační program pro oblast protidrogových aktivit na roky 2022 a 2023 bude určen pro žadatele a jejich služby či projekty, jejichž činnost je zaměřena na oblast prevence a léčby závislostí a závislostního chování, zároveň mají sídlo nebo působí na území Jihomoravského kraje a jsou uvedeni v tomto Plánu. Pokud je dotace poskytována na službu jež je sociální službou ve smyslu zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, lze ji poskytnout pouze za splnění podmínek, že poskytovatel služby je registrovaný poskytovatel sociální služby a současně j k poskytování služby pověřen na základě Pověření k poskytování služeb obecného hospodářského zájmu Jihomoravského kraje/Pověření Ministerstva práce a sociálních věcí k zajištění dostupnosti poskytování sociálních služeb zařazením mezi veřejně podporované sociální služby s celostátní a nadregionální působností.

Bližší podmínky týkající se podávání žádostí a možného čerpání případné poskytnuté dotace budou zveřejněny při vyhlášení Dotačního programu pro oblast protidrogových aktivit na daný rok.

NÁVRH FINANČNÍ PODPORY ZABEZPEČENÍ SÍTĚ SLUŽEB PREVENCE A LÉČBY ZÁVISLOSTÍ V JIHOMORAVSKÉM KRAJI V LETECH 2022-2023 – aktualizace pro rok 2023

Návrh vychází z navýšené finanční částky na „Dotační program pro oblast protidrogových aktivit pro rok 2023“ ve výši 10.000.000 Kč. V případě snížení nebo navýšení alokované částky na služby v oblasti protidrogových aktivit z rozpočtu Jihomoravského kraje bude návrh poměrově snížen nebo navýšen.

Název organizace	Projekt/služba	Návrh výše dotací
Specifická primární prevence – finanční podpora celkem 840 000 Kč		
Hope4kids, z.s. - Etické dílny	Programy primární prevence pro ZŠ	120 000
Prevence na počátku, o.p.s.	Program „Pro život“	40 000
Společnost Podané ruce o.p.s.	Centrum prevence v Brně (prevence všeobecná, selektivní, indikovaná v JMK)	680 000
Kontaktní, terénní a poradenské služby – finanční podpora celkem 5 340 000 Kč		
Diecézní charita Brno, Oblastní charita Hodonín	Kontaktní adiktologické centrum Vážka (Hodonín)	360 000
Diecézní charita Brno, Oblastní charita Břeclav	Kontaktní centrum s terénním programem Břeclav	380 000
Charita Kyjov	Kontaktní centrum - víceúčelová drogová služba (Kyjov)	370 000
LOTOS - doléčovací centrum, o.p.s.	Centrum sociálního poradenství	90 000
Renadi, o.p.s.	Ambulance Renadi	170 000
Společnost Podané ruce o.p.s.	Terénní programy na Vyškovsku	340 000
Společnost Podané ruce o.p.s.	Kontaktní centrum ve Znojmě	360 000
Společnost Podané ruce o.p.s.	Terénní programy na Blanensku	360 000
Společnost Podané ruce o.p.s.	Kontaktní centrum v Brně	620 000
Společnost Podané ruce o.p.s.	Terénní programy v Brně	620 000
Společnost Podané ruce o.p.s.	Poradenské centrum v Brně	170 000

Společnost Podané ruce o.p.s.	Terapeutické centrum v Jihomoravském kraji - ambulance Brno *	340 000
Společnost Podané ruce o.p.s.	Centrum komplexní péče v Jihomoravském kraji (hazardní hráči)	460 000
Společnost Podané ruce o.p.s.	Terapeutické centrum na Bratislavské	520 000
Společnost Podané ruce o.p.s.	Kontaktní centrum na Vlhké	180 000

Léčba a doléčovací programy (nadregionální dosah) - finanční podpora celkem 3 020 000 Kč		
KROK Kyjov, z.ú.	Terapeutická komunita KROK	700 000
KROK Kyjov, z.ú.	Program následné péče Krok	260 000
LOTOS - doléčovací centrum, o.p.s.	Byty na půl cesty	270 000
Renadi, o.p.s.	Následná péče Renadi	90 000
Společnost Podané ruce o.p.s.	Terapeutická komunita v Podcestném Mlýně	700 000
Společnost Podané ruce o.p.s.	Doléčovací centrum v Brně	440 000
Společnost Podané ruce o.p.s.	Terapeutické centrum v Jihomoravském kraji- metadon *	380 000
Společnost Podané ruce o.p.s.	Přechodové byty	180 000

* (Dílčí projekty podporovány jako jeden projekt Terapeutické centrum v Jihomoravském kraji částkou ve výši cca v 720000 Kč)

Další podporované programy - finanční podpora celkem 800 000 Kč		
Společnost Podané ruce o.p.s.	Centrum poradenských služeb ve vězení a po výstupu	420 000
Společnost Podané ruce o.p.s.	Probační program Kompas	150 000
Společnost Podané ruce o.p.s.	Hard&Smart	230 000

Zpracovala: Mgr. Lenka Možná, protidrogová koordinátorka a školská koordinátorka prevence Jihomoravského kraje, prosinec 2022

Schválila: RJMK na své 85. schůzi konané dne 19.12.2022 usnesením č. 5750/22/R85.